

УДК 35.03:32 (477)

DOI <https://doi.org/10.32782/2786-5681-2025-2.09>

Тетяна ЗАПОРОЖЕЦЬ

доктор наук з державного управління, доцент,
професор кафедри глобальної та національної безпеки,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
ztetv2012@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1914-9481

Євгеній ТАРАН

кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри глобальної та національної безпеки,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
taran.evgeniy2011@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1822-6978

**РОЛЬ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ РЕГІОНУ
У ТРАНСФОРМАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ**

Анотація. Ефективне управління безпековим потенціалом регіонів є визначальним чинником їхньої стійкості й одним з основних елементів трансформації державної політики у сфері національної безпеки. В умовах посилення загроз і соціально-економічних викликів, зумовлених процесами післявоєнного відновлення, зростає потреба в посиленій координації, гнучких підходах і стратегічному управлінні розвитком територій. **Метою статті** є обґрунтування ролі регіонального безпекового потенціалу у зміцненні національної безпеки та виокремлення ефективних інструментів державного регулювання, здатних забезпечити стабільність і сталий розвиток регіонів. **Методологія дослідження** охоплює аналіз нормативно-правових актів, узагальнення практичного досвіду регіонального управління, компаративний аналіз моделей національної та міжнародної безпеки, сценарне прогнозування відновлювальних процесів, а також експертні оцінки у сфері публічного управління. **Результати** доводять, що комплексний підхід до управління безпековим потенціалом підвищує адаптивність влади до новітніх ризиків, оптимізує використання ресурсів для стабілізації територій, інтегрує регіональні пріоритети в системі національної безпеки та прискорює процеси соціально-економічного відновлення. Особливу увагу необхідно приділяти формуванню дієвих механізмів державного регулювання, які забезпечують синергію між центральними та регіональними органами влади й створюють умови для стійкого розвитку регіонів. **Висновки.** Управління безпековим потенціалом регіону – стратегічний інструмент модернізації державної політики національної безпеки. Його системне впровадження забезпечує стабільність, підвищує ефективність публічного управління та стимулює післявоєнне відновлення територій. Отримані результати засвідчують необхідність удосконалення механізмів державного регулювання безпеки з урахуванням сучасних ризиків і регіональної специфіки.

Ключові слова: безпековий потенціал регіону, національна безпека, регіональна політика, стратегічне планування, післявоєнне відновлення, трансформація державної політики національної безпеки, регіональний розвиток.

Tetiana ZAPOROZHETS

Doctor of Science of Public Administration, Associate Professor,
Professor at the Global and National Security Department,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service
of Taras Shevchenko National University of Kyiv
ztetv2012@gmail.com
ORCID: 0000-0003-1914-9481

Yevhenii TARAN

Candidate of Political Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Global and National Security Department,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National
University of Kyiv
taran.evgeniy2011@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1822-6978

THE ROLE OF REGIONAL SECURITY POTENTIAL MANAGEMENT IN THE TRANSFORMATION OF NATIONAL SECURITY POLICY

Abstract. Effective management of the security potential of regions is a decisive factor in their resilience and one of the key elements in transforming state policy on national security. In the context of increasing threats and socio-economic challenges caused by post-war recovery processes, the need for enhanced coordination, flexible approaches, and strategic governance of territorial development is growing. **The aim** of this article is to substantiate the role of regional security potential in strengthening national security and to identify effective instruments of state regulation capable of ensuring stability and sustainable regional development. The **methodological** basis of the study includes an analysis of regulatory and legal acts, generalization of practical experience in regional governance, comparative analysis of national and international security models, scenario forecasting of recovery processes, and expert assessments in the field of public administration. The findings prove that a comprehensive approach to managing security potential increases the adaptability of authorities to emerging risks, optimizes the use of resources for territorial stabilization, integrates regional priorities into the national security system, and accelerates socio-economic recovery. Particular attention should be given to creating effective state regulation mechanisms that ensure synergy between central and regional authorities and create conditions for sustainable regional development. Managing regional security potential is a strategic tool for modernizing state national security policy. Its systematic implementation ensures stability, improves the efficiency of public administration, and stimulates post-war recovery of territories. The results confirm the need to improve state security regulation mechanisms considering current risks and regional specificities.

Key words: regional security potential, national security, regional policy, strategic planning, post-war recovery, transformation of state national security policy, regional development.

Постановка проблеми. Гарантування національної безпеки та збереження стійкості держави є одним з основних завдань сучасного державного управління. Важливу роль у цьому процесі відіграє ефективне управління безпековим потенціалом регіонів, адже саме на субнаціональному рівні реалізується значна частина державної політики, що впливає на соціально-економічну стабільність, захист населення та інтеграцію регіональних пріоритетів у загальнонаціональні стратегії безпеки.

Актуальність дослідження визначається низкою сучасних викликів, серед яких економічні дисбаланси, соціальні проблеми, пов'язані з післявоєнним відновленням, зростання ризиків гібридних загроз, а також брак

координації між центральними та регіональними органами влади. Попри наявність нормативно-правової бази та стратегічних документів, у теорії і практиці інтегрованого управління безпековим потенціалом залишаються значні прогалини, які знижують ефективність державної політики національної безпеки.

Наукова новизна дослідження полягає у створенні моделей системного управління, які забезпечують адаптивність органів влади й підвищують стійкість регіонів перед сучасними ризиками. Практична значущість роботи визначається можливістю застосування її результатів для вдосконалення механізмів державного регулювання безпеки, формування

регіональних стратегій розвитку та підвищення здатності органів влади ефективно реагувати на кризові ситуації.

Аналіз джерел та останніх досліджень. Проблематика управління безпековим потенціалом регіону в контексті трансформації державної політики національної безпеки активно досліджується в сучасних наукових працях. Зокрема, безпекову політику України в умовах євроінтеграції досліджують С. Домбровська, А. Помаза-Пономаренко, С. Порока й А. Урбанек, наголошують на потребі адаптації національних стратегій безпеки до міжнародних стандартів [1]. Трансформацію підходів до державної політики національної безпеки аналізує Є. Таран, акцентує увагу на важливості інтеграції регіональних безпекових механізмів у національній системі [8]. Стратегії національної та екологічної безпеки, а також взаємозв'язок міжнародних і внутрішніх загроз розглядає І. Коваленко [2]. Національну безпеку України й аналіз ризиків і викликів вивчають О. Мосієнко, О. Гордійчук, І. Клименко та Ю. Кондратюк [3]. Регіональну економічну інтеграцію як інструмент зміцнення національної безпеки досліджує А. Падалка, підкреслює важливість економічних зв'язків для стабілізації безпекових процесів на регіональному та національному рівнях [4].

Узагальнені результати цих досліджень можуть слугувати науковою основою для вдосконалення управління безпековим потенціалом регіонів та його інтеграції в державній політиці національної безпеки, визначаючи основні напрями розвитку й актуальні виклики.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Попри зростання уваги до питань управління регіональним безпековим потенціалом, низка важливих аспектів залишається не досить дослідженою. Зокрема, відсутній системний підхід до аналізу інтегрованого управління безпекою у взаємозв'язку з регіональним розвитком. Це зумовлює потребу в тісній координації між центральними та місцевими органами влади, адаптивному коригуванні стратегій і раціональному розподілі ресурсів.

Мета – визначити вплив управління регіональним безпековим потенціалом на трансфор-

мацію державної політики національної безпеки та розробити практичні рекомендації для підвищення ефективності управління безпековим потенціалом регіону з урахуванням сучасних загроз, викликів і тенденцій регіонального розвитку.

Виклад основного матеріалу. За визначенням науковців, національна безпека – це здатність держави та її регіональних суб'єктів зберігати стійкість перед комплексними загрозами, що виникають як на міжнародному, так і на локальному рівнях. У цьому контексті безпековий потенціал регіону розуміється як важливий державний ресурс, що забезпечує соціально-економічну стабільність, функціонування критичної інфраструктури й ефективну взаємодію інституцій влади [1].

Під безпековим потенціалом регіону науковці розуміють комплексну систему людських, економічних, фінансових, інфраструктурних і соціально-політичних ресурсів, які формують здатність регіональних систем до адаптації та протидії різним ризикам. Він охоплює низку компонентів: економічний (фінансові ресурси й економічна стабільність); військово-оборонний (готовність регіональних сил оборони та безпекових структур до реагування на загрози); екологічний (здатність регіону протидіяти природним катастрофам, техногенним і екологічним ризикам); інформаційний (захист критичних інформаційних систем, протидія дезінформації та збереження безпеки комунікацій); соціальний (людські ресурси, соціальна згуртованість та здатність громад до мобілізації у кризових умовах) [8, с. 98].

Управління безпековим потенціалом регіону здійснюється за допомогою комплексу державних інструментів: стратегічного планування, координації дій центральних і місцевих органів влади, розроблення регіональних програм безпеки, запровадження у державну політику, а також застосування методів кризового управління та залучення громадських і приватних структур. Ефективність управління ґрунтується на системному підході, що охоплює оцінку загроз, ідентифікацію ресурсів і впровадження комплексних механізмів державного регулювання, як-от стратегічне планування розвитку інфраструктури, мобілізація людського й економічного капіталу, інтеграція

адміністративних, правових і фінансово-економічних інструментів гарантування безпеки.

Особливе значення має координація дій центральних органів влади із пріоритетами місцевих адміністрацій, що забезпечує адаптивність системи управління та підвищує здатність регіональних структур до оперативного реагування на кризові ситуації. Регіональна безпека є не лише елементом національної політики, але й визначальним чинником регіонального розвитку, оскільки стан безпеки впливає на інвестиційну привабливість територій, рівень соціальної стабільності й ефективність реалізації державних програм післявоєнного відновлення [9].

В умовах збройного конфлікту на сході та півдні України, а також у прикордонних регіонах управління безпековим потенціалом стає особливо важливим. Ці території, зокрема Одеська, Харківська, Чернігівська й інші прикордонні області, стали епіцентром не лише воєнних дій, а й гуманітарних, економічних і соціальних викликів. У таких умовах органи місцевої влади, самоврядування та громадські організації стають першою лінією оборони, координують дії силових структур, волонтерських рухів і приватного сектору.

Наприклад, в Одеській області, де зосереджено значну частину портової інфраструктури та критичних об'єктів енергетики, місцева адміністрація активно співпрацює з Європейською консультативною місією (EUAM) для зміцнення безпеки й управління кордонами. Спільні ініціативи спрямовані на інтегроване управління кордонами, боротьбу з організованою злочинністю та забезпечення стабільності в умовах воєнного стану [14].

Ці приклади доводять, що інтегрований підхід до управління безпековим потенціалом на регіональному рівні можливий лише за умови ефективної координації державних органів, місцевої влади та громадського сектору, що є запорукою стабільності та стійкості територій у період післявоєнного відновлення.

Досвід Польщі та країн Балтії демонструє ефективність регіонального управління безпековим потенціалом у поєднанні з національними стратегіями безпеки. У цих країнах активно залучають місцеві громади до процесу ухвалення рішень, що дає змогу оперативно реагувати на загрози та забезпечувати стій-

кість на всіх рівнях управління. Такий підхід є особливо важливим для України з огляду на післявоєнне відновлення та необхідність інтеграції різних ресурсів для збереження національної безпеки.

У Польщі, зокрема в Поморському воєводстві, місцеві органи влади активно залучаються до управління безпекою. Місцеві громади відіграють важливу роль у кризовому управлінні, моніторингу ризиків та реалізації місцевих безпекових ініціатив. Співпраця органів влади із громадськими організаціями та приватним сектором забезпечує оперативну реакцію на загрози та підвищує стійкість регіональних систем [12].

У Латвії місцева влада законодавчо визнана активним учасником кризового управління. Попри те, що уряд несе відповідальність за управління кризами, активна участь муніципалітетів і громадськості залишається важливим компонентом системи безпеки. Такий підхід забезпечує ефективне реагування на загрози та стабільність на місцевому рівні [10]. В Естонії місцеві органи влади координують кризове управління та співпрацюють із регіональними кризовими комітетами. Їхня діяльність охоплює розроблення планів дій, моніторинг ризиків і збереження безпеки громадян. Такий підхід дає змогу оперативно реагувати на загрози та підтримувати стійкість місцевих громад [11].

У Балтійському регіоні, зокрема в межах ініціативи Єврорегіон Балтія, місцеві та регіональні органи влади Польщі, Латвії та Естонії активно співпрацюють. Їхні спільні проєкти зосереджені на безпеці, розвитку інфраструктури та реагуванні на надзвичайні ситуації. Обмін досвідом і спільні ініціативи сприяють ефективному розв'язанню регіональних проблем і забезпеченню стійкості територій.

Ефективність державної політики національної безпеки здебільшого залежить від інтегрованого регіонального управління безпековим потенціалом. Проте на практиці постає низка нерозв'язаних проблем, серед яких неналежна координація між центральними та місцевими органами влади, фрагментованість інформаційних потоків, обмеженість фінансових ресурсів і нерівномірний розвиток безпекової інфраструктури в різних регіонах. Відсутність чітких механізмів оцінювання

ефективності та слабка інтеграція громадських і приватних ресурсів призводять до низької адаптивності системи управління в умовах змінних загроз [13].

Як зображено на рисунку 1, основні проблеми формують взаємопов'язану систему обмежень, що істотно впливає на результативність управління безпековим потенціалом регіону. Для їх подолання необхідний комплексний підхід, що передбачає вдосконалення координаційних механізмів, розвиток інформаційно-аналітичних систем, посилення фінансового забезпечення та активізацію партнерства між державними, приватними та громадськими інституціями. Лише системне розв'язання цих завдань сприятиме оптимізації процесів регіонального управління та підвищить ефективність реалізації державної політики у сфері національної безпеки.

Велике значення в цьому процесі мають закони України, постанови Кабінету Міністрів та інші нормативно-правові акти, які визначають порядок реагування на надзвичайні ситуації, воєнні загрози й процеси соціально-економічної відбудови територій. Серед основних документів можна виокремити: закони України «Про основи національної безпеки України» [7], «Про місцеве самоврядування в Україні» [6], постанову Кабінету Міністрів України № 1317 «Про затвердження Порядку відновлення інфраструктури на постраждалих тери-

торіях» [5], а також низку міжвідомчих актів, що регламентують взаємодію державних і регіональних органів влади у сфері безпеки.

Ефективне управління безпековим потенціалом регіону в сучасних умовах потребує комплексного підходу, що поєднує законодавче регулювання, стратегічне планування та міжрівневу координацію. Передусім важливо зміцнювати законодавчо-нормативну базу й адаптувати її до сучасних загроз, серед яких воєнні конфлікти, гібридні ризики й економічна вразливість. Потребує вдосконалення Закон України «Про основи національної безпеки України», зокрема положення щодо розширення повноважень регіональних центрів моніторингу загроз та інтеграції їхніх функцій із місцевими програмами розвитку [7].

Не менш важливою є модернізація систем інформаційного моніторингу й аналітики, яка уможливує своєчасне виявлення загроз і оцінювання ефективності заходів безпеки й соціально-економічного відновлення територій. Інтегровані платформи збору даних мають охоплювати економічні, соціальні й інфраструктурні показники регіонів, що дає змогу прогнозувати потреби громад і оперативно коригувати стратегії.

Підвищення ефективності управління потребує також посилення міжрівневої координації. Створення міжвідомчих координаційних рад на регіональному рівні, до складу яких

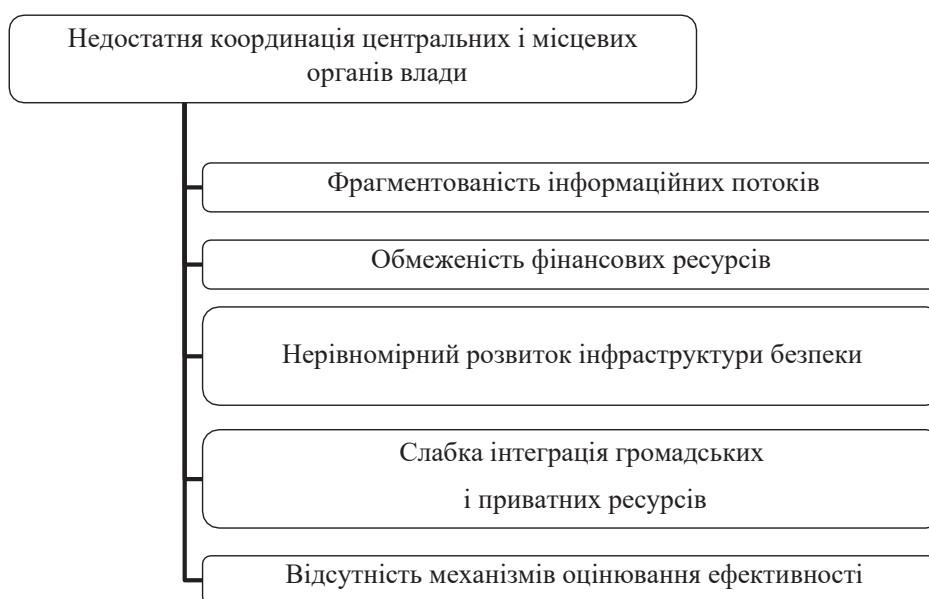

Рис. 1. Основні проблеми інтегрованого регіонального управління безпекою

Джерело: створено авторами

входять представники силових структур, місцевої влади, бізнесу та громадських організацій, забезпечує оперативне ухвалення рішень, синхронізацію стратегій безпеки та планів розвитку. Це дає змогу уникати дублювання функцій і забезпечує ефективне використання ресурсів.

Особливо важливим є поєднання безпекових і економічних програм. Відновлення постраждалих територій і стимулювання регіональної економіки мають здійснюватися на основі взаємопов'язаних заходів, що охоплюють реконструкцію критичної інфраструктури, підтримку підприємницької діяльності, соціальної сфери та житлового сектору. Як зазначають М. Волосюк та І. Сіренко [15], комплексна безпека громад є важливим чинником результативного відновлення та розвитку регіонів, адже інтегрує управлінські, економічні, соціальні та психологічні складники стабільності територій. Застосування інструментів публічно-приватного партнерства й цільових грантових програм дає змогу підвищити ефективність використання ресурсів і прискорити процеси відбудови.

Важливим аспектом є також розвиток професійних компетенцій управлінців. Упровадження програм підготовки та сертифікації спеціалістів у сфері кризового менеджменту, стратегічного планування та сучасних методів моніторингу сприяє формуванню професійного середовища, здатного оперативно реагувати на різні виклики. Регулярний аудит безпекового потенціалу й оцінювання ризиків на регіональному рівні дають змогу відстежувати готовність до реагування на загрози, своєчасно коригувати стратегії і впроваджувати необхідні заходи, забезпечувати стійкість, гнучкість і комплексність систем регіонального управління безпекою.

Висновки. У дослідженні детально проаналізовано роль управління безпекою регіону у трансформації державної політики національної безпеки. Визначено основні складники цього ресурсу та досліджено механізми державного регулювання, що забезпечують координацію дій центральних і регіональних органів влади. На основі отриманих результатів встановлено, що ефективно управління поєднує законодавчі, фінансові, інституційні й інформаційні інструменти, інтегрує безпекові й економічні програми, а також передбачає міжрівневу координацію дій для післявоєнного соціально-економічного відновлення територій.

Результати засвідчують значний потенціал для підвищення стійкості регіонів, зміцнення їхньої соціально-економічної бази й інтеграції безпекових заходів у регіональному розвитку. Упровадження запропонованих механізмів державного регулювання сприяє оптимізації використання ресурсів, підвищенню ефективності післявоєнних програм відновлення та формуванню професійного середовища, здатного оперативно реагувати на сучасні виклики й загрози.

Водночас дослідження має обмеження, пов'язані з необхідністю подальшої апробації механізмів управління в різних регіонах України й адаптації нормативно-правової бази до динамічних умов безпекового середовища. Подальші наукові дослідження мають бути спрямовані на емпіричне оцінювання ефективності управлінських стратегій, розроблення методик інтеграції сучасних інформаційних технологій у системі моніторингу загроз, а також на формування адаптивних моделей регіональної безпеки з урахуванням глобальних і післявоєнних викликів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Домбровська С., Помаза-Пономаренко А., Порока С., Урбанек А. Безпекова політика України в умовах євроінтеграції : монографія. Харків, 2023. 252 с. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/18785/1/MonDPPU.pdf>
2. Коваленко І. Поняття та правові засади державної екологічної політики і екологічної безпеки на сучасному етапі розвитку України: міжнародний аспект. Історико-правовий часопис : науковий журнал. 2020. № 1 (15). С. 42–46. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18300>
3. Мосієнко О., Гордійчук О., Клименко І., Кондратюк Ю. Національна безпека України: аналіз ризиків та викликів. *Society and Security*. 2024. № № 2–3 (3). С. 98–105. [https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3\(3\)-98-105](https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3(3)-98-105).
4. Падалка А. Регіональна економічна інтеграція як інструмент зміцнення національної безпеки України. *Регіональна економіка*. 2025. № 1 (115). С. 70–81. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-6>

5. Про затвердження Порядку відновлення інфраструктури на постраждалих територіях : постанова Кабінету Міністрів України від 22.12.2022 р. № 1317. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2022-п#Text>
6. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Редакція від 08.08.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про основи національної безпеки України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469–VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 17.08.2025).
8. Таран Є. Трансформація підходів до розуміння державної політики національної безпеки. Таврійський науковий вісник. *Серія «Публічне управління та адміністрування»*. 2025. № 1. С. 94–101. <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.1.12>
9. Amable D.S. An Adaptation for the Regional Security Complex Theory. *International Studies Association Global South Quarterly*. 2022. Vol. 2. № 4. ksac065. <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksac065>
10. Crisis management system in Latvia to be improved. *Saeima.lv* : website. 2022. URL: <https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/34770-crisis-management-system-in-latvia-to-be-improved>
11. Estonia national platform for disaster risk reduction. *PreventionWeb* : website. URL: <https://www.preventionweb.net/national-platform/estonia-national-platform>
12. Krzeszowski W. Crisis Management System in Poland – A New Perspective. *European Research Studies Journal*. 2021. Vol. XXIV. № 4 (1). P. 564–577. <https://doi.org/10.35808/ersj/2607>
13. Rewiring Regional Security in a Fragmented World. *United States Institute of Peace* : website. URL: <https://www.usip.org/publications/rewiring-regional-security-fragmented-world>
14. Strengthening security amid pressing challenges: EUAM Ukraine and Odesa region cooperate on strategic initiatives. *EUAM Ukraine* : website. 2025. URL: <https://www.euam-ukraine.eu/news/strengthening-security-amid-pressing-challenges-euam-ukraine-and-odesa-region-cooperate-on-strategic-initiatives/>
15. Volosiuk M., Sirenko I. Комплексна безпека як складова відновлення та розвитку українських громад. *International security studios: managerial, economic, technical, legal, environmental, informative and psychological aspects* : international collective monograph. Tbilisi, Georgia, 2023. P. 1316–1334. URL: <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a97e2b79-f597-4975-b44d-cd39f583cd27/content>

REFERENCES:

1. Dombrovska, S., Pomaza-Ponomarenko, A., Poroka, S., & Urbanek, A. (2023). *Bezpekova polityka Ukrainy v umovakh yevrointehratsii: monohrafiia [Security policy of Ukraine in the context of European integration: monograph]*. Kharkiv: NUTSU [in Ukrainian].
2. Kovalenko, O. (2020). Poniattia ta pravovi zasady derzhavnoi ekolohichnoi polityky i ekolohichnoi bezpeky na suchasnomu etapi rozvytku Ukrainy: mizhnarodnyi aspekt [The concept and legal principles of state environmental policy and environmental safety at the current stage of Ukraine’s development: international aspect]. *Istoryko-pravovyi chasopys – Historical and legal journal*, 1, 42–46. Retrieved from <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/18300> [in Ukrainian].
3. Mosiyenko, O., Hordiychuk, O., Klymenko, I., & Kondratiuk, Y. (2024). Natsionalna bezpeka Ukrainy: analiz ryzykiv ta vyklykiv [National security of Ukraine: analysis of risks and challenges]. *Suspilstvo ta bezpeka – Society and Security*, 2–3, 98–105. [https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3\(3\)-98-105](https://doi.org/10.26642/sas-2024-2-3(3)-98-105) [in Ukrainian].
4. Padalka, A. (2025). Rehionalna ekonomichna intehratsiia yak instrument zmihtnennia natsionalnoi bezpeky Ukrainy [Regional economic integration as a tool for strengthening Ukraine’s national security]. *Rehionalna ekonomika – Regional Economy*, 115, 70–81. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2025-1-6> [in Ukrainian].
5. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy “Pro zatverdzhennia Poriadku vidnovlennia infrastruktury na postrazhdalikh terytoriiakh” [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine “On approval of the Procedure for restoring infrastructure in the affected territories”]. (2022, December 22 № 1317). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1317-2022-п#Text> [in Ukrainian].
6. Zakon Ukrainy “Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini”, pryiniaty 21 trav. 1997 r. № 280/97 [Law of Ukraine “On Local Self-Government in Ukraine” from May 21 1997. № 280/97]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].
7. Zakon Ukrainy “Pro osnovy natsionalnoi bezpeky Ukrainy”, 21 cherv. 2018 r. № 2469–VIII [Law of Ukraine “On the Fundamentals of National Security of Ukraine”, June 21 2018, № 2469–VIII]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].
8. Taran, Ye. (2025). Transformatsiia pidkhodiv do rozuminnia derzhavnoi polityky natsionalnoi bezpeky [Transformation of approaches to understanding the state policy of national security]. *Tavriyskyi naukovyi visnyk. Serii: Puvlichne upravlinnia ta administruvannia – Tavria Scientific Bulletin. Series: Public Administration and Management*, 1, 94–101. <https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2025.1.12> [in Ukrainian].

9. Amable, D.S. (2022). An Adaptation for the Regional Security Complex Theory. *International Studies Association Global South Quarterly*, 2 (4), ksac065. <https://doi.org/10.1093/isagsq/ksac065> [in English].
10. Crisis management system in Latvia to be improved (2022). *Saeima.lv.: website*. Retrieved from <https://www.saeima.lv/en/news/saeima-news/34770-crisis-management-system-in-latvia-to-be-improved> [in English].
11. Estonia national platform for disaster risk reduction (n.d.). *PreventionWeb: website*. Retrieved from <https://www.preventionweb.net/national-platform/estonia-national-platform> [in English].
12. Krzeszowski, W. (2021). Crisis Management System in Poland – A New Perspective. *European Research Studies Journal*, XXIV, 4 (1), 564–577. <https://doi.org/10.35808/ersj/2607>
13. Rewiring Regional Security in a Fragmented World (n.d.). *United States Institute of Peace: website*. Retrieved from <https://www.usip.org/publications/rewiring-regional-security-fragmented-world> [in English].
14. Strengthening security amid pressing challenges: EUAM Ukraine and Odesa region cooperate on strategic initiatives (2025). *EUAM Ukraine: website*. Retrieved from <https://www.euam-ukraine.eu/news/strengthening-security-amid-pressing-challenges-euam-ukraine-and-odesa-region-cooperate-on-strategic-initiatives/> [in English].
15. Volosiuk, M., & Sirenko, I. (2023). Kompleksna bezpeka yak skladova vidnovlennya ta rozvytku ukrayinskykh hromad [Comprehensive security as a component of recovery and development of Ukrainian communities]. *Mizhnarodna kolektyvna monohrafiia – International collective monograph* (pp. 1316–1334). Tbilisi, Georgia. Retrieved from <https://rep.nuos.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a97e2b79-f597-4975-b44d-cd39f583cd27/content> [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 11.09.2025

Дата прийняття статті: 10.10.2025

Опубліковано: 17.12.2025